

PHÒNG GIÁO DỤC – ĐÀO TẠO

TRƯỜNG TIỂU HỌC

--- ❧ ✧ ❧ ---

SÁNG KIẾN KINH NGHIỆM

ĐỀ TÀI:

MỘT SỐ BIỆN PHÁP GÂY HỨNG THÚ TRONG GIỜ
VẪ TRANH ĐỀ TÀI CHO HỌC SINH LỚP 3 (Bộ sách
Kết nối tri thức với cuộc sống)

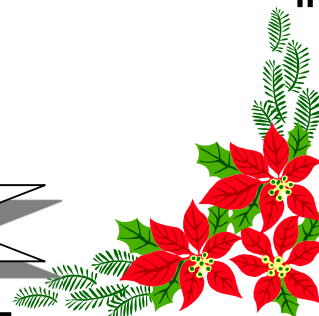
Lĩnh vực: ...

Họ và tên tác giả:

Đơn vị:

Năm học: 20....- 20...

MỤC LỤC

A. MỞ ĐẦU.....	1
1. Lý do chọn đề tài	1
2. Mục đích nghiên cứu	1
3. Phạm vi nghiên cứu	2
4. Đối tượng nghiên cứu.....	2
B. NỘI DUNG	3
1. Cơ sở lý luận.....	3
2. Cơ sở thực tiễn.....	4
3. Giải pháp thực hiện.....	6
Biện pháp 1: Chuẩn bị đồ dùng dạy học kỹ lưỡng, đầy đủ, đáp ứng tốt đề tài của bức tranh.....	6
Biện pháp 2: Xây dựng tình huống mang tính gợi mở, thu hút khi bắt đầu giới thiệu nội dung cả bài học	9
Biện pháp 3: Tăng cường sử dụng phương pháp vấn đáp để nâng cao khả năng tương tác và khơi gợi sự tò mò, hứng thú cho học sinh.....	10
Biện pháp 4: Lồng ghép các trò chơi liên quan đến đề tài tiết học để thay đổi không khí và cải thiện tinh thần học tập cho học sinh	14
Biện pháp 5: Tổ chức và hướng dẫn học sinh đánh giá chéo tác phẩm của bạn học để nâng cao hứng thú và phát triển tư duy	19
4. Hiệu quả của sáng kiến	19
C. KẾT LUẬN	22
1. Kết luận.....	22
2. Bài học kinh nghiệm.....	22
TÀI LIỆU THAM KHẢO	24

A. MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Môn mỹ thuật là một môn học có vai trò quan trọng trong chương trình giáo dục tiểu học. Qua môn học học sinh biết cách cảm thụ cái đẹp, yêu cái đẹp từ đó biết cách rèn luyện đôi bàn tay trí óc của mình để tạo ra cái đẹp qua việc phát huy óc sáng tạo, tính độc lập của mình. Môn mỹ thuật đã góp phần cùng với các môn học khác giáo dục học sinh phát triển toàn diện về Đức - Trí - Thể - Mỹ.

Tuy nhiên môn Mỹ thuật là một bộ môn năng khiếu, khả năng diễn đạt những suy nghĩ, sáng tạo của các em bằng nét vẽ trên giấy là rất khó khăn. Nhất là phân môn Vẽ tranh, đòi hỏi các em phải hiểu rõ về nội dung đề tài mình muốn vẽ. Trong khi các em là học sinh tiểu học chưa thể hiểu hết nội dung của đề tài qua lời nói của giáo viên. Đồng thời vẽ tranh theo đề tài là phân môn khó cần phải có tư duy tìm chọn được nội dung để vẽ, cách sắp xếp hình mảng cân đối, rõ chính phụ và vẽ màu tươi sáng phù hợp đề tài. Từ điều kiện khó khăn thực tế của vùng miền phụ huynh ít quan tâm tới việc học tập của con em, điều kiện kinh tế còn eo hẹp, các em ít có điều kiện tiếp xúc, quan sát tranh ảnh, ít được tham gia các hoạt động thực tế... Từ những nguyên nhân trên dẫn đến tình trạng các em ít hứng thú trong học tập, khó chọn được nội dung để vẽ, hình ảnh của bài vẽ chưa phong phú, không thể hoàn thành bài tại lớp. Nên việc dạy học của giáo viên gặp rất nhiều khó khăn. Vì thế trong bài học và nhất là trong quá trình học sinh thực hành rất dễ gây ra tình trạng chán nản, mất hứng thú vì không biết thể hiện ý tưởng của mình như thế nào.

Nhận thấy tầm quan trọng của môn Mỹ thuật nói chung và phân môn Vẽ tranh nói riêng, nắm bắt được yếu tố tâm lý, sở thích và thấy được khó khăn thiếu thốn vốn kiến thức về nội dung đề tài của học sinh khi học Mỹ thuật. Vì vậy, qua thời gian trực tiếp giảng dạy tôi đã tìm tòi và áp dụng **“Một số biện pháp gây hứng thú trong giờ vẽ tranh Đề tài cho học sinh lớp 3 (theo Bộ sách Kết nối tri thức với cuộc sống)”**, đó là lý do tôi chọn đề tài này.

2. Mục đích nghiên cứu

Tôi viết sáng kiến kinh nghiệm này với mục đích:

- Nhằm nâng cao chất lượng dạy và học.
- Học sinh có ý thức tự học, tự khám phá và lĩnh hội kiến thức.
- Phát triển năng lực tư duy trong học tập, trong sinh hoạt mỹ thuật, tiếp cận với thực tế xung quanh.
- Yêu mến và cảm nhận những hình ảnh màu sắc để vẽ thành tranh, góp phần động viên học sinh phát triển tính chủ động.

3. Phạm vi nghiên cứu

- Áp dụng một số biện pháp để nâng cao chất lượng phân môn Vẽ
- Học sinh khối lớp 3 trường TH...

4. Đối tượng nghiên cứu

- Chương trình môn Mỹ thuật lớp 3
- Một số biện pháp gây hứng thú trong giờ vẽ tranh đề tài cho học sinh lớp 3

B. NỘI DUNG

1. Cơ sở lý luận

Với sự phát triển sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước đòi hỏi những con người năng động sáng tạo. Để đáp ứng với tình hình đổi mới của đất nước, nhà nước ta ban hành Luật giáo dục “Khẳng định mục tiêu giáo dục toàn diện về đạo đức, trí tuệ, thể chất, thẩm mỹ và các kỹ năng cơ bản trên cơ sở của mục tiêu đó nhiệm vụ trọng tâm là dạy đủ các môn học bắt buộc và triển khai đổi mới phương pháp dạy học, trong đó có môn Mỹ thuật. Thực hiện chương trình dạy học phát huy tính tích cực học tập của học sinh để lĩnh hội kiến thức đầy đủ và có hệ thống. Môn học này thể hiện rõ về năng khiếu là vẽ, nhưng tất cả các em học sinh không phải em nào cũng có năng khiếu về vẽ, vẽ đẹp, vẽ nhanh, đam mê vẽ... Vì vậy dạy Mỹ thuật không nhằm đào tạo các em thành họa sĩ, mà giáo dục thẩm mỹ cho các em là chủ yếu, tạo điều kiện cho các em tiếp xúc, làm quen và thưởng thức cái đẹp, tập tạo ra cái đẹp, biết vận dụng cái đẹp vào sinh hoạt học tập hàng ngày và những công việc cụ thể trong tương lai.

Môn Mỹ thuật góp phần nâng cao năng lực quan sát, khả năng tư duy hình tượng và tính sáng tạo với một phương pháp khoa học, nhằm hình thành ở các em phẩm chất của con người lao động mới, đáp ứng được đòi hỏi của một xã hội phát triển ngày càng cao.

Như chúng ta đã biết môn Mỹ thuật có rất nhiều phân môn trong đó phân môn Vẽ tranh là một phân môn khó. Vẽ tranh là phân môn nhằm giáo dục kỹ năng quan sát, hướng cho học sinh cách nhìn, nhận xét, diễn tả vẻ đẹp của bức tranh qua bố cục, hình mảng, đường nét, màu sắc... Từ đó vận dụng tạo ra cái đẹp, cái thẩm mỹ một cách sáng tạo, thể hiện cảm xúc riêng của mỗi học sinh. Ở lớp 3, học sinh mới chỉ bước đầu tập nhận xét, tập chọn nội dung, tập vẽ... những kỹ năng hiểu biết về cách sắp xếp bố cục, hình mảng, đường nét, màu sắc và tính tự giác, chủ động, sáng tạo thực hành bài vẽ thể hiện cảm xúc riêng cũng là những kỹ năng cơ bản và cần thiết. Thích học môn Mỹ thuật là thế, hứng thú với vẻ đẹp sinh động của tranh ảnh là thế. Xong, các em sắp xếp các hình mảng trong tranh chưa cân đối, chưa phân rõ hình ảnh chính phụ, chưa biết cách chọn lọc hình ảnh

để vẽ bài thể hiện tâm tư, tình cảm của bản thân. Mặt khác, các em thiếu tư liệu, ít sáng tạo hay dựa vào tranh mẫu có sẵn để vẽ nên bài vẽ thiếu phong phú, thiếu sinh động, thiếu cảm xúc riêng của người vẽ.

Chính vì vậy, tôi đã dựa vào tầm quan trọng của môn Mĩ thuật, dựa vào sự thiếu thốn vốn kiến thức tranh ảnh, nội dung đề tài, dựa vào thị hiếu thẩm mỹ của học sinh để đưa ra những biện pháp phù hợp đối tượng học sinh nhằm tạo ra sự hứng thú, hấp dẫn, động lực kích thích các em tham gia vào hoạt động tích cực sáng tạo tự tạo ra sản phẩm theo ý thích phù hợp chủ đề là một việc rất quan trọng và hết sức cần thiết.

2. Cơ sở thực tiễn

**** Thực trạng học tập của học sinh:***

Trường T.H ... là một trường đóng trên địa bàn vùng kinh tế đặc biệt khó khăn, học sinh đa phần là con em người dân tộc thiểu số hoặc gia đình có hoàn cảnh kinh tế khó khăn, chính vì vậy các em đi học thường thiếu sách vở và các đồ dùng học tập. Trình độ nhận thức của học sinh còn hạn chế, đặc biệt là đối với học sinh dân tộc thiểu số vùng sâu, vùng xa học sinh ít được tiếp xúc với tranh ảnh, khả năng cảm thụ cái đẹp và nhận xét của học sinh chưa phong phú. Nhiều em thích học vẽ nhưng chưa biết vẽ sáng tạo, bài vẽ chưa thể hiện cảm xúc riêng của cá nhân. Khi quan sát, tìm, chọn nội dung để vẽ thì kiến thức còn mơ hồ, diễn đạt còn lúng túng, thiếu tự tin, e ngại trước tập thể. Phân định kiến thức về phân môn vẽ tranh trong môn Mĩ thuật chưa rõ ràng, chưa cụ thể, chưa tự tìm tòi. Phân môn Vẽ tranh là một phân môn nghệ thuật tương đối khó, học sinh lớp 3 còn nhỏ các em chưa nắm vững kiến thức hiểu biết về mĩ thuật, khả năng tự tìm bố cục, hình mảng, màu sắc... Tư duy của học sinh còn chậm phát triển, thiếu sự quan tâm ủng hộ, động viên khích lệ của cha mẹ học sinh. Cha mẹ học sinh còn chưa hiểu tầm quan trọng của môn Mĩ thuật nên ít quan tâm, đầu tư, động viên con em tham gia việc học. Là bộ môn năng khiếu, khả năng diễn đạt những suy nghĩ, sáng tạo của mình bằng những nét vẽ rất khó khăn. Do đặc điểm tâm lý lứa tuổi học sinh còn nhỏ tuổi, sự tập trung không cao, các em chưa tự giác trong học tập, kỹ năng vận dụng kiến thức vào thực hành còn yếu chưa chú ý đến vai trò của các bước

thực hành. Còn có thói quen vẽ ngay từng hình một, không chú ý sắp xếp bố cục, hình ảnh chính phụ, các hình ảnh thường được vẽ một cách chi tiết, hình vẽ bằng nhau, màu lòe loẹt, thích sao chép, vẽ theo tranh mẫu hơn là phải ngồi suy nghĩ, liên tưởng, hình dung, tìm chọn nội dung đề tài, hình mảng, bố cục để vẽ, giờ học vẽ còn trầm, không sôi nổi.

**** Khó khăn gặp phải của giáo viên:***

- Hiện nay đồ dùng dạy học có nhiều nhưng không phù hợp cho từng bài học nên gây không ít khó khăn và ảnh hưởng đến kết quả học tập của học sinh và chất lượng giảng dạy của giáo viên.

- Để các tiết học đạt hiệu quả giáo viên phải mất rất nhiều thời gian chuẩn bị đồ dùng dạy học, học sinh đi học còn hay quên hoặc không có đủ đồ dùng phục vụ cho bài học.

- Trình độ nhận thức của các em không đồng đều nên giáo viên luôn phải phân hóa đối tượng học sinh để các em được vẽ theo khả năng riêng của mình.

- Giáo viên chưa biết cách thay đổi phương pháp dạy học để làm sao cho phù hợp, gây được sự thu hút đối với học sinh dẫn đến tiết học được lặp đi lặp lại theo một cấu trúc định sẵn không gây được hứng thú đối với học sinh.

Đó là những thực trạng chung nhưng qua thực tế giảng dạy và điều tra hàng năm tại trường, tôi thấy đa phần các em rất yêu thích môn học, nắm bắt được tình hình học tập thực tế của học sinh, sự hạn chế khả năng vận dụng sáng tạo trong vẽ tranh. Vì vậy, khi giảng dạy phân môn Vẽ tranh giáo viên phải biết vận dụng linh hoạt và khai thác tính ngôn ngữ, tính thẩm mỹ của tranh, ảnh...Hướng dẫn cho học sinh tìm hiểu vẻ đẹp về bố cục, hình mảng, màu sắc của bức tranh, chánh hướng dẫn chung chung. Biết vận dụng hình thức tổ chức và phương pháp phù hợp để phát huy năng lực, tính năng động sáng tạo của từng đối tượng học sinh. Phải tìm tòi, sáng tạo, có vốn kiến thức sâu, rộng về môn Mỹ thuật. Suru tầm được nhiều tranh ảnh phong phú, đẹp, sinh động...liên quan bài học. Hơn nữa, đây là môn nghệ thuật học sinh yêu thích nên hưởng ứng, tham gia rất tích cực. Khi giảng dạy có sử dụng những hình thức, phương pháp đa dạng, phong phú sẽ tăng hứng thú, hấp dẫn học sinh tham gia vào học tập. Tạo ra cho các em một sân chơi lành

Mỗi giáo viên có một cách khai thác bài khác nhau, có thể cho các em khai thác trên tranh ảnh, hoặc đặt câu hỏi trả lời.

Ở mỹ thuật, phương pháp vấn đáp được sử dụng nhiều. Phương pháp vấn đáp kích thích được học sinh suy nghĩ, giúp học sinh hiểu, áp dụng vào bài vẽ của mình.

VD: chủ đề 7 “Cảnh vật quanh em” (**trang 40 Mỹ thuật 3 sách Kết nối tri thức với cuộc sống**)

Hỏi: Em hãy nêu thế nào là tranh phong cảnh?

(Tranh phong cảnh là tranh vẽ về cảnh vật xung quanh em. Tranh phong cảnh vẽ cảnh là chính có thể điểm thêm người cho bức tranh thêm sinh động.)

Vì sao lại phải đặt câu hỏi như thế? Phải làm thế nào để có những câu hỏi vừa sát nội dung của bài lại vừa dễ hiểu với học sinh? Để làm được điều này tôi đã suy nghĩ và chắt lọc ra những câu hỏi không phải chỉ xoay quanh nội dung bài học mà còn liên quan và thật gần gũi, quen thuộc với đời sống hàng ngày của các em. Điều này sẽ thôi thúc học sinh phải tư duy, nghĩ lại những hoạt động đã và đang xảy ra xung quanh mình.

Cảnh vật trong cuộc sống

1. Chợ nổi Cái Răng, thành phố Cần Thơ
Nguồn: Nguyễn Tuấn Anh

2. Tháp Rùa, thành phố Hà Nội
Nguồn: Louis Nguyen

3. Vịnh Hạ Long, tỉnh Quảng Ninh
Nguồn: Huy Thoai

VD: Khi dạy chủ đề 3 “Màu sắc em yêu” (**trang 14 Mỹ thuật 3 sách Kết nối tri thức với cuộc sống**) tôi cho các em quan sát 1 bức tranh và đặt câu hỏi

Hỏi: Em nhận biết được màu sắc nào trong từng bức ảnh trên?

(Tranh vẽ khung cảnh thiên nhiên gồm nhiều màu sắc)

Hỏi: Em hãy kể tên những màu sắc trong thiên nhiên mà em biết?

(Màu đỏ, màu cam, màu lam, màu tím, màu vàng, v.v.)

Hỏi: Em có nhận xét gì về màu sắc của bức tranh này?

(Hs nêu nhận xét về màu sắc bức tranh, bức tranh vẽ màu hình ảnh chính nổi bật hơn hình ảnh phụ, kết hợp hài hòa 2 gam màu nóng, lạnh và đã biết cách sử dụng độ đậm, nhạt trong bài.)

Khi câu hỏi đưa ra giáo viên cũng muốn nhiều cánh tay giơ lên xung phong trả lời và mong được nhiều em nói đúng, nói hay. Nhưng giáo viên chỉ chú ý đến việc nêu câu hỏi mà không chú ý nghe câu hỏi hoặc việc làm khác thì học sinh không còn hứng thú trả lời, các em sẽ thấy câu hỏi của mình không có giá trị và không muốn phát biểu nữa và giáo viên phải chú ý đến từng nhận thức của các em để khai thác nội dung bài.

Để tình trạng này không bao giờ xảy ra, người thầy phải tôn trọng câu trả lời của học sinh, chăm chú thực sự khi nghe học sinh trả lời và có thái độ với tất cả các câu trả lời dù đúng hay chưa đúng. Không được chê bai hay phản đối câu trả lời của học sinh dù là câu trả lời sai. Bởi khi học sinh trả lời các em đều nghĩ cả thầy cô và các bạn đang chờ đợi ý kiến của mình mà khi trả lời xong cô lại chê thì em đó sẽ xấu hổ với lớp như vậy các em sẽ sợ phát biểu và gây ra kết quả không mong muốn trong giờ học.

Màu sắc trong thiên nhiên

1. Quần đảo Nam Du, tỉnh Kiên Giang
Nguồn: Jindwin

2. Cá vàng
Nguồn: Mirek Kijewski

3. Hoa cúc lá nhảm
Nguồn: Thu Trang

* Tạo hứng thú cho học sinh trong thời gian thực hành.

Trong khi làm bài giáo viên phải nắm vững tâm lý của học sinh để từ đó xây dựng kế hoạch và phương pháp tác động vào các em tạo ra được không khí cạnh tranh trong học tập (khen bạn vẽ đẹp), kích thích sự sáng tạo, xóa bỏ tư tưởng chán học không muốn trong học tập. Từ một nhóm học sinh khá giáo viên có thể dùng làm hạt nhân kích thích gây ra một làn sóng lan truyền trong học tập.

* Tạo hứng thú cho học sinh khi đánh giá kết quả học tập của các em.

Khi đánh giá tranh vẽ của các em cần phải dựa trên đặc điểm tâm sinh lý của lứa tuổi, từ các khối lớp khác nhau giữa học sinh lớp 1 và lớp học sinh lớp 5.

Không nên áp đặt lấy tiêu chuẩn đánh giá tranh vẽ của người lớn để đánh giá các em. Dựa trên những yếu tố có thể phân loại và đánh giá đúng với khả năng để khích lệ học sinh học tập là chủ yếu.

Khi đánh giá cần căn cứ vào yêu cầu của bài học, động viên khuyến khích các em có tính sáng tạo. Những em học sinh yếu không nên chê bai quá nhiều với những em chưa đạt mà chỉ nên nhắc nhở, động viên các em bài sau cố gắng vẽ tốt hơn. Như vậy mới tạo ra cho các em sự tìm tòi, hứng thú say mê và thể hiện cái mới sáng tạo trong bài vẽ của mình.

* Tạo hứng thú cho học sinh qua việc nhận xét bài của bạn.

Khi kết thúc giờ học, giáo viên treo tranh của học sinh để học sinh tự nhận xét những bài vẽ tốt, qua đó kích thích các em cố gắng trong bài học của mình còn những bài chưa đẹp các em có thể rút ra kinh nghiệm cho bài học sau.

LIÊN HỆ TẢI MẪU

 ZALO: 0833206833

 Nội dung: Tải mã skkn *****

 Phí tải: 100.000 VNĐ

 Chỉ nhận thanh toán qua STK

TOPSKKN

Biện pháp 4: Lồng ghép các trò chơi liên quan đến đề tài tiết học để thay đổi không khí và cải thiện tinh thần học tập cho học sinh

Phương pháp dạy học phát huy tính tích cực của học sinh được thực hiện ở tất cả các môn học. Đối với việc giảng dạy môn mỹ thuật càng yêu cầu vận dụng phương pháp này một cách hợp lý để phát huy tính sáng tạo của các em.

Môn mỹ thuật là một môn học nghệ thuật. Vì vậy giáo viên phải tổ chức sao cho giờ học nhẹ nhàng thoải mái mang tính nghệ thuật và có thể tổ chức bằng nhiều hình thức như lồng ghép trò chơi. Lồng ghép trò chơi không chỉ kích thích